N^er 212. ROK 1842. SOBOTA 17 WRZEŚNIA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć miesięcznie złotych cztery, numer pojedynczy groszy dziesięć.

IMIONA RZYMSKIE.
Jutro Józefa z Koper.

IMIONA SŁAWIAŃSKIE.
Jutro Drobowił.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień godzina	Barometr do 0° Reaumura w miarze Paryzkiéj	Stopnie ciepła podług Reaumura	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i rożne uwagi
6	27" 5 ' 665	+ 10° 6	4''' 47	PPn Wschodni mocny	Pochmurno	
15 2	5, 163	+ 12, 2	5, 05	Pn wschodni średni	,,	Deszcz
10	5, 084	+ 11, 8	4,	,, słaby	,,	

Wiadomości zagraniczne.

POLSKA.

Warszawa 13 *Września*.

Dnia onegdajszego, jako w doroczną uroczystość Imienin Jego Cesarskiéj Wysokości Cesarzewicza Następcy, Wielkiego Xięcia Alexandra Mikołajewicza, tudzież urodzin Jéj Cesarskiéj Wysokości Wielkiéj Xiężniczki Olgi Mikołajewny, oraz w Święto orderu św. Alexandra Newskiego, odbyły się o godzinie 9téj rano, we wszystkich kościołach tutejszych wszelkich wyznań, solenne nabożeństwa. O godzinie w 10½, JO. Xiąże Warszawski, Jenerał Feldmarszałek, Namiestnik Królestwa Polskiego raczył przyjmować, na pokojach zamkowych, powinszowania od władz wszelkich, tak wojskowych, jako i cywilnych; poczém z temiż udał się do Cytadeli Alexandrowskiéj, gdzie w cerkwi miejscowéj odprawioną została, przez JW. Antoniego, Arcybiskupa Warszawskiego i Nowogieorgiewskiego, Liturgija św. zakończona wzniesieniem do Przedwiecznego błagalnych modłów za ukochanego od ludu Monarchę tudzież całą Najjaśniejszą Familię. Przy téj uroczystości, odczytany został zgromadzonemu ludowi Manifest Najwyższy, z dnia 19 (31) Sierpnia r. b. wydany, z powodu szczęśliwego wydania na świat, przez Jéj Cesarską Wysokość Wielką Xiężnę Cesarzewnę Maryę Alexandrowne, Małżonkę Jego Cesarskiéj Wysokości Cesarzewicza Następcy tronu, Córki, któréj nadane zostało imię Alexandra, oraz tytuł: Jéj Cesarskiéj Wysokości. Na zakończenie obchodu dnia tego, dane było wieczorem, w Teatrze Wielkim, bezpłatne widowisko i miasto całe oświetlone.

AUSTRYA.

Wiedeń 7 *Września*.

Wmiejsce zmarłego hr Mitrowskiego dotychczasowy nadworny Kanclerz hr. Inzaghi mianowany został najwyższym Kanclerzem i prezesem nadwornéj komisyi oświecenia publicznego.

FRANCYA.

Paryż 8 *Września*.

Xiążę Nemours odbywszy dnia 4 i 5 b. m. przegląd wojsk w Compiegne odjechał do Eu, gdzie także króla belgijskiego oczekują, a że i pan Guizot tamże uda się, domyślają się przeto że przy téj sposobności zawiążą się układy do obszerniejszego traktatu handlowego między Francyą i Belgią.

Z dzisiejszego artykułu dziennika *Journal des Débats* powstającego na postępowanie w

izbie pana Berryer od 1830 do 1842 r. wnosić można że legitymiści z faubourg St. Germain istotnie poczynili kroki w celu zbliżenia się do dworu Tuileryjskiego.

Jeden z dzienników francuzkich doniósł niedawno temu, że pewna kompania handlowa proponowała rządowi hiszpańskiemu własnym wybudować kosztem 60 okrętów wojennych, między któremi 20 żelaznych parostatków, i odstąpić na własność marynarki hiszpańskiéj pod tym warónkiem aby za to wolny miała wyrąb lasów w Liebana, (w staréj Kastylii), coby jéj najmniéj 90 milionow fr. czystego zysku przyniosło. Ale prawdopodobnie rząd hiszpański, pomimo że jego siła morska potrzebuje powiększenia liczby okrętów, będzie wolał sam korzystać z podanéj myśli jak iutratne wykonnnie onejże obcym zostawić.

Przed kilku dniami paryzki sąd królewski (*cour royale de Paris*) skazał konsula i sprawującego interesa rządu Uruguay margrabiego d'Albuanza na areszt za długi, a to na zasadzie nie służącego mu prawa nietykalności sądowéj ciału dyplomatycznemu we wszystkich państwach europejskich przyznanego i szanowanego, dla tego że od rządu u którego miał rezydować, nie otrzymał jeszcze tak zwanego *Exequatnr*.

Odtąd Paryż będzie drzewem brukowany, co bez wątpienia przyczyni się do większéj schludności, na któréj w téj stolicy świata powszechnie zbywało.

Odkąd tu odebrano wiadomość, że San Juan de Nicaragua w Ameryce centralnéj opasała eskadra angielska, zwróciła się znowu uwaga publiczna na projekt przekopania przesmyku Panama dla otworzenia związku między odnogą Mexykańską a morzem Południowém.

A N G L I A.

Londyn 6 Września.

Szczegółowe wiadomości najnowszą pocztą indyjską nadeszłe dopiero dziś redakcyom nadesłano. Są one powodem do ponowienia zażaleń na francuzką depeszę telegraficzną, która je w najniekorzystniejszém wystawiła świetle. Wszystko bowiem co o szerzących się chorobach w wojsku i niesubordynacyi tegoż doniosła, okazało się teraz zmyślonem. Smiertelność i upały były zwyczajne, a nieczynność wojska pochodziła z niedostatku środków transportowych t. j. wielbłądów.

Interesa handlowe w dystryktach rękodzielniczych z powodu trwałego oporu licznych jeszcze robotników nieczynnych widocznie są sparaliżowane i na znaczne narażają fabrykantów straty. Sceny poprzednich nachodzeń pracujących aby ich zmusić do nieczynności ponawiają się ciągle. W Clossop z tego powodu przyszło do zaburzenia w którém kilku ludzi ciężkie poniosło kalectwa.

Burze ostatnich dni nie wywarły szkodliwego wpływu na żniwa. Dowóz pszenicy z Essex jest ciągle znaczny podobnież i z Kent. Korzystna zmiana jaka zaszła w handlu pszenicą zagraniczną, podniosła ceny pszenicy krajowéj od 3 do 4 szylingów. Zagraniczną sprzedawano o 3 do 4 szylingów drożéj jak w zeszłym tygodniu.

N I E M C Y.

Od brzegów Renu 24 Sierpnia.

Wiadomości o przybyciu Xięcia Nemours do Strazburga powzięto wszędzie z wielkiem zadowoleniem, ponieważ przybycie jego jest dowodem, że tenże chce się oswoić z prawdziwemi interessami Alzacyi. Królewicz ten doznaje wszędzie największego współczucia, a jeżeli nie odbyły się żadne na przyjęcie go uroczystości, to nastąpiło z powodu żałoby, którą nosi jeszcze armia i inne władze po zgonie brata jego. Przed kilku dniami rozmawiał Xiąże Nemours z Panem Champy, Adjunktem Mera, o ludności Strazburga. Pan Champy powiedział to, co mu podyktowało serce jego i doświadczenie; Xiąże odpowiedział: »O, wiem ja lud ten jest dobry, wyborny!« W tém odezwała się inna osoba: »Tak, Monseigneur, ma całkiem niemieckiego ducha...« Xiąże dodał żywo: » a francuzkie serce!«

Frankfurt n. M, 2 Września.

Pan Wagner udał się do Senatu tutejszego z prośbą o wyznaczenie Kommissyi do rozpoznania jego wynalazku elektro-magnetycznéj lokomotywy, którą chce odbyć próbę jazdy na Taunuskiéj kolei żelaznéj.

I N D Y E W S C H O D N I E.

Bombaj 19 Lipca.

Jeneralny gubernator wydał rozkaz do utworzenia kommissyi finansowéj w celu wyśledzenia przyczyn niezmiernego zwiększania się wydatków w wydziale cywilnym od początku administracyi lorda Aucklanda. Przed 1835 r. wynosiły wydatki rocznie 3,000,000 f. s. teraz zaś doszły do 4 milionów, a że w całym Bengalu jest tylko 460 urzędników, wypada

więc w przecięciu na każdego po 10,000 f. s. rocznie.

GRECYA.

Ateny 12 *Sierpnia.*

Według wiadomośc, z Lamia (Zeituni), w okolicy Larissy ma być ściągnięty korpus turecki, z 12,000 regularnéj piechoty, należącéj do niéj artyleryi i jazdy złożony, do czego poczyniono już stosowne przygotowania. Potrzebna amunicya wojenna nadeszła już do Larisy przez Volo. Drugi podobny obóz ma być założony pod Artą. Turecki oficer od artyleryi wyższego stopnia oglądał niedawno koszary leżące wzdłuż turecko greckiéj linii granicznéj, w celu przekonania się o ich stanie wojennym. Do Joanniny przybyło niedawno 8 batalionów milicyi pieszéj, każdy z 800 ludzi złożony, a jeszcze więcéj ich jest tamże spodziewanych. Tameczni Albańczycy drzą z obawy, aby te przygotowania wojenne nie były przeciwko nim wymierzone.

CHINY.

Macao 10 *Maja.*

Otrzymaliśmy znowu jeden z owych szumnych dokumentów chińskich, proklamacyę cesarza w któréj czytamy: Zeszłego roku wysłana armia przez sześć dni i nocy nieustannie walczyła z anglikami w Tinghai i niezliczone mnóztwo barbarzyńców trupem położyła. Co się tycze innych wojsk przybywających z prowincyi, oficerowie powinni starać się ćwiczyć je i rozpalać ich męztwo. Ale dla czego one uciekają nim przyjdzie do walki? Barbarzyńscy buntownicy nie są ani dość silni ani waleczni, dla czegóżby więc nie miano ich wytępić? Nagrody i kary według zasługi sprawiedliwie będą rozdzielane. W tym celu posłałem do obozu 50 wielkich pawich piór, 50 błękitnych piór 80 pierścionków na wielki palec, 40 trzcin, 90 małych noży, 75 kapciuchow, tyleż skałek, 60 guzików szóstego stopnia, i 80 siódmego stopnia.

Między najnowszemi rozporządzeniami władz chińskich, znajduje się także następujący edykt cesarza:

»Poprzednio Yich Pichtau (gubernator prowincyi Fokien) doniósł nam w obszernym raporcie o szczegółach porażki pod Emoy. Ale ponieważ miałem podejrzenie że jego raport nie jest prawdziwy, i ponieważ nie mogłem go przypuścić do posluchania, posłałem Twaugma do przedsiewzięcia tajemnego śledztwa. Teraz z pewnością dowiedziano się o wszystkiem i raporta te zgadzają się zupełnie. A zatém wspomniony gubernator przez pół roku zarządzał prowincyą, a jednak zaledwie ukazali się anglicy, on postradał Emoy i cofnął się. Jest on głupi, słaby, bez żadnych zdolności, i nie zdoła ujść skutków swego przestępstwa. Jeśliby odzyskał napowrót Emoy nasza łaska przebaczyłaby mu winę, ale musiałby zostać zniżonym o trzy stopnie i stracić swój guzik i stopień, zostałby jednak w urzędzie, a jeśliby wstyd pobudził go do usiłowania w celu odzyskania na nowo sławy, wtedy i godności zostałyby mu powróconemi. Ale dowiaduje się z nowego jego raportu, że anglicy nieponowili swego napadu. To jest tylko czcza gadanina, i nie ma w niéj ani słowa prawdy. Haniebne są jego kłamstwa, i dowodzą, że nie jest wart łaski i nie zda się do żadnego urzędu. Dla tego nakazuje, aby Yich Pichtau został zaraz z służby usunięty.

Rozmaitości

Katolicka Gazeta Kościelna w jednym z z swoich ostatnich numerów wzywa do stowarzyszenia modłów za nawrocenie Niemiec, na wzór założonego przez Spencera i Philippsa w Francyi i Anglii stowarzyszenia dla nawrócenia Anglii. Podobnie zawiązało się też w Szwajcaryi, w Genewie i Lausanne towarzystwo modlących się za rozprzestrzenienie wiary katolickiéj w Szwajcaryi. Takowe więc oznaki ufnego w Bogu ducha religijnego objawiają się także obecnie w Szlązku. W dyecezyi Wrocławskiéj pewna liczba prawowiernych postanowiła modlić się »za powrót Niemców do jedności wiary w drodze przekonania, pokoju i miłości.« Nie zawięzując formalnego towarzystwa, ani wydając oddzielnych statutów, zamierzyli sobie jedynie w tym celu co czwartek mszy św. słuchać, albo przynajmniéj trzy Zdrowaś Marya odmawiać i co tydzień małą summę pienięźną uzbierać, aby za to książki kupować, które w duchu miłości pisane, prawdę wyświecać, i przekonanie religijne rozkrzewiać mają. Że tylko jedność wiary naszę niemiecką ojczyznę zupełnym pokojem i prawdziwém uszczęśliwieniem obdarzyć może, temu nikt nie zaprzeczy, a że interes wiary religijnéj na nowo ożył i odtąd coraz bardziéj żywiołem życia umysłowego stawać się będzie, wszystkie oznaki czasów obecnych dowodzą. Więc pojednawczego załatwienia tego wielkiego pytania obecności każdy bogobojny człowiek życzyć i do Boga gorące modły zasélać powinien.

Podróżni z Drezna opowiadają, że Elba w okolicy Pirny prawie zupełnie wyschła, i że na suchym dnie koryta znaleziono, ów sławny kamień, wrzucony tam przed kilkuset laty w czasie podobnegoż braku wody. Obok roku są na nim wyryte na pamiątkę, następne wyrazy: »Gdy mnie widziano, wtedy płakano; gdy mnie zobaczą, znowu za płaczą.« (Wiadomo, że podobne rzeczy opowiadano nie dawno o kamieniu znalezionym w Rodanie.) Według tradycyi, Xiąże Elektor saski dawał w ówczas na pamiątkę, w tém wyschłém korycie rzeki, wielką ucztę, co mu wtedy za złe wzięto.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.
Od dnia 15 do dnia 16 Września.

Klug Emil, Czaban Tomasz, Traube Beniamin, Zalewski Antoni, z Polski; — Wędzinski Jan, Jankowski Antoni, Pawłowicz Klara ob., Dzierzbicka Apolonia, Nakielski Kazimierz, Stadnicki Stanisław hr., Rumin Helena, Jachontow Alexander, z Galicyi; — Kengel Anna ob., Psarski Augustyn, Łubiński Jan hr., Zamojski hr., Degallier Anna guwerner, z pruss.

Wyjechali z Krakowa.

Augustowski Łucyan ob., Pruszkowski Seweryn ob., Michałowski Adam ob., Ostrzeszewicz Faustyn do Polski; Kergel Anna ob., Łubkowski Erazm ob., Twardowski Teodor ob., Łazowski Eugeni ob., Chwalibog Jan ob., Lewartowski Bernhard ob., Dunikowski Wincenty ob., do Galicyi.

Doniesienie Urzędowe.

Nro 4591.

TRYBUNAŁ

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Podaje do publicznéj wiadomości, iż w depozycie kryminalnym znajdują się pieniądze, które od osoby podejrzanéj odebrane zostały, ktoby przeto mienił się być ich właścicielem, dgłosić się winien do Trybunału ze stósownem poznaniem w przeciągu jednego roku, po upływie bowiem tego terminu, pieniądze o których mowa jako niemające właściciela, na rzecz skarbu przyznane zostaną.

Kraków d. 2 Września 1842 r.

Sędzia Prezydujący
MIĘTUSZEWSKI.
(2r.) Sekr. *Lasocki.*

Doniesienie prywatne.